

Δέντρο

RICHARD BERENGARTEN

*Το δέντρο της ζωής μεγαλώνει αργά και βέβαια
μέσα σε χρόνο απροσμέτρητο*

Βασιλείδης της Αλεξάνδρειας

φυτεμένο βαθιά
εντός μου
μεγαλώνεις και απλώνεις
δέντρο των ασμάτων
τόσα κλαδιά
δέντρο της φωτιάς
ριζωμένο σε θανάτους
στο αίμα βουτηγμένο
με ανάσες δικές σου
ίνες σαν οστά
δέντρο ως σώμα
στοιχειώδες
δέντρο στον σπόρο μέσα
καθάρια φωνή
χίλιες γλώσσες μιλάς
το δέρμα σου σκληρό
δέντρο που τριίζει
που υπομένει κεραινοούς
που το διαβρώνουν άνεμοι
που το χιόνι κλείνει
επιβιώνεις, δέντρο
σκελετωμένο
κάτω από καταιγίδες
ανθίζεις αργά
απόγνωση περτώντας
ελπίδες υποκρινάς
ουρανού σπαρμένου
σύννεφα, απέραντου
και πίσω το λευκό του γαλαξία
των πουλιών που θα γυρίσουν
αφυπνίζοντάς σε
δέντρο βαθιά κοιμισμένο

κυκλωμένο αναμνήσεις
πακτωμένο δέντρο
της Άνοιξης ξύλο
ή του θέρους
δέντρο των ονείρων
επισκέψεων, οραμάτων
με φύλλωμά σαν κώμη
πεσόντων ηρώων
στεφανωμένο φίδια
γίγαντες σε γυρίζουν
φωνές σε νηματώνουν
και γέλιο των παιδιών
δέντρο των προγόνων
πώς ρουφάς την γη
και καταπίνεις ουρανό
σωθικά έχεις, ζεις
δέντρο σαν τάφος
τρώγεις το φως όλο
στήλη σοφίας
στήλη καπνού, σύννεφου
φάρος της ερήμου
στρόβιλος ακίνητος
φλέβα φωτιάς
χρυσή αλυσίδα
δείχνεις τον δρόμο
μέσα στην νύχτα
σαν λίθος αγάτης
ή αιματίτης
απ' το δειλινό φέρνεις
σμαράγδι
καρνέλι συλλέγεις
σταγόνες διαμαντιών
και στο διάστικτο
κύπελο της αυγής
πέρλα και οπάλιο
που τα διαλύεις
ενώ ανοίγεσαι αδιάκοπο
απέναντι στο χάραμα
μυροβόλος πέργκολα
διατρέχεις τα μεσημέρια

γαλαζοστέμματο
δέντρο χωμάτινο
από νερό, φωτιά
τον πιο αγνόν αέρα
καράβι ελαφρύ
σκοτεινή μαούνα
συνεχίζεις το ταξίδι
μαθημένο τους ανέμους
ως στο τέλος του έτους
και πίσω πάλι
δέντρο με άγκυρες
στη λάσπη, δένεις στο χώμα
πρύμνη που 'χουν γλύψει
οι παλίρροιες του παραδείσου
λίκνο του ήλιου
πανέρι της σελήνης
συννεφοσικεπασμένο
αστεριών κελάρι
τινάξεις μετεωρίτες
πλανήτες κουνάς
σέρνεις γαλαξίες
στα μακριά κουπιά σου
κρούσμα των κόσμων
τσουγκράνα τ' ουρανού
ένας θραύστης λέξεων
βράχους αργοραγίζεις
σαν κόκκαλα τους σπας
και τα δάχτυλα των κλαδιών
ένας πύργος δύναμης
άξονας, υπομόχλιο
δέντρο ορθοστάτης
φάρος που γυρίζει
παντοτινά
γαντζωμένο, δεμένο σ' άκρες
βράχου και κορφοπλαγιάς
αιχμηρός δάκτυλος
σπίθα που ανάβεις
φλόγες σκορπάς
γραφίδα σφιγμένη
σε πέτρινη γροθιά

εικονίζεις
την σελίδα μιας ημέρας
στα χρυσοπράσινα φύλλα
του χειρογράφου
χαράσσεις τις πλάκες
στης νύχτας την κρύπτη
γραμματοσειρά βαρυνιών
μελάνι σαν
προσάναμμα ομιλίας
της απαρχής όλης
ώστε να τραγουδηθεί, του σκότους
ο λιωμένος πυρήνας
από πάγο, βρύα
και κάρβουνο
φτέρες απολιθωμένες
και δεινόσαυρους
δέντρο του χρόνου
περιστρέφεται, καις
ανοίγοντας
της Ιστορίας τα χείλη
σκίζοντας το στόμα της
ώστε να φτύσει κουκούτσια
τα στενά κλαδάκια της
τις λεπτές παραφυάδες
που γειώνουν τους αρμούς της
και δρόμους του αίματος
άνθη από σίδηρο πάνω
σ' εύθραυστα κοτσάνια
ρετσίνι που μαγνητίζει
διαδήματα
δέντρο ηλεκτροφόρο
αγωγέ του κεραυνού
χωνί της ενέργειας
τρυπάς στρατόσφαιρες
καμινάδα χτισμένη πάνω
απ' τη χύτρα του θανάτου
φορτίζοντας τα χρόνια
με ήρεμες ανάσες
δέντρο της δημιουργίας
δέντρο της καταστροφής

ναός φυτεμένος
σ' ένα ανάστροφο κρανίο
ξυλώδεις ίνες
τροπώνεις μέσα
απ' τες οπές των ματιών
και της γνάθου
δέντρο του κόσμου
αρχαιοθέτης των κυλίνδρων
σπήλαιο που σκεπάζεται
από βουνό στον ουρανό
σκηνή στημένη
στην ερημιά
θόλος που ψιθυρίζει
σπείρα που τρίζει
δαιμόνιο άγριο
λόφων αντέρεισμα
κώνος θείου φωτός
την ομίχλη που τρυπά
ή ένας πλεκτός πύργος
άγγελοι φωλιάζουν εκεί
βεντάλια η οροφή σου
δέντρο αντηχήσεων
σπασμένη σκάλα
για τα νύχια της ψυχής
πνευστού βαλβίδες
γλωττίδα φτερωτή
κουδονίζεις τραγουδάς
δέντρο-θώρακας
που εναρμονίζει
αέρηδες του δάσους
και πεδιάδας τις πνοές
μια συμφωνία
μαζί με την ασταμάτητη
διαμάχη των ωκεανών
μπατόν ορχήστρας ή
του ραβδοσκόπου βέργα
προς τα κάτω που λυγίζει
δενδρύλλιο πράσινου δάσους
προσμονή σε κάμπει
ένα καλώδιο ελπίδας είσαι

σχοινί τεντωμένο
από τον πηλό ως στον Θεό
κλειδί κουρδίσματος
ένας άμβυκας
ή κηρύκειο, δίδυμο
αγγεία διακλαδωτά
και μετράς θερμοκρασία
των αιώνων
οι χυμοί σου ασταθείς
ανοδικοί καθοδικοί
δέντρο κούφιο
φλάουτο από στόματα
ξύλινο πηγάδι
λαγούμι ορυχείου
σχοινί μιας καμπάνας
του Άδη πνευμόνι
θύελλας ιμάντας
δροσιζεις τους καταραμένους
και τους διπλά νεκρούς
και τους αγέννητους
με το άγγιγμα μιας άρπας
σε ξέφωτα ή λαγκάδια
σε οπωρώνες είσαι θρήνος
για τις Εσπερίδες
δέντρο αμνιακός σάκος
με χείλη υγρά
να μαζεύουν βροχή
δέντρο κάτω από τη γη
καλαφατισμένο
ληνοβάτης
της επιθυμίας δέντρο
με φρούτα απαγορευμένα
πηγή στα βουνά
από όργια μυρίζεις
καταρράκτης
δέντρο που δακρύζει
ποταμός που υπερχειλίζει
μαστοί από μάγμα
δέντρο της λάβας
γεννάς νησιά

παραποτάμους ορίζεις
δέντρο ύψαλος κοραλλίων
αέναα καιόμενο
φυλλοβόλο πάντα
δέντρο της τρέλας
δέντρο του πάθους
πλουμισμένο με αγιάθια
ιδρώνεις αίμα
δέντρο του πόνου
συνέχεια πράσινο
στάξεις φαντάσματα
αφήνεις παιδιά πίσω
δέντρο το κοιπόν
το γερασμένο
σταματημένο δέντρο
παραμελημένο
γδαρμένο από έντομα
σαπισμένο πια
αρπαγμένο αστραπές
άρρωστο κέλυφος
βιασμένο, διαμελισμένο
το δέντρο του λαού
ένας οβελίσκος
δέντρο νεκρό
κομμένο, ξεριζωμένο
πριονισμένο
δέντρο-εστία
μας ζεσταίνεις, μας αναπαύεις
δέντρο-τραπέζι
άρτος και οίνος πάνω σου
επιστύλιο
θύρσος, τοτέμ
δεμένο παλούκι
στη γη μπηγμένο
ματωμένο παντού
κορμός του βασιλέα
καρφώνεις κόλαση
και παράδεισο μαζί
δέντρο κάτεργο
ορθώνεσαι και πάλι

ροζιασμένο
μαγκούρα του τυφλού
λεπίδα και ξίφος
λαβή βαριά
κορμός πάντα στητός
ελεφαντόδοντο
εβένινο ακόντιο
σηκωμένο, κατακτητής
δέντρο στο λιβάδι
δέντρο σε κήπο δημόσιο
περιποιημένο, κλαδεμένο
από χέρια υπομονετικά
ήσυχο δέντρο
του ναι, του όχι
του τάδε ή του δείνα
του μαύρου και του άσπρου
κει που συμβάλλουν
παρελθόντα και μελλούμενα
ριζωμένο σε παντοτινή
ευχαριστία του παρόντος
σάρκινο δέντρο
μυώδες περίγραμμα
με αίμα και ιδρώτα
αναστενάζεις, τρέμεις
βαριανασαίνεις
γενναιόδωρο δέντρο
δότης σπέρματος
αντλία της ζωής
ξεχειλίζεις όλο
γύρω από τις ρίζες
αυτές στρέφει το ερπετό
γύρω απ' τα κλαδιά σου
τα τριγυρνά λευκό πουλί
δέντρο των πνευμάτων
δέντρο των μυστικών
θαμμένο στον παράδεισο
ώστε ν' ανθίσσεις στις φλέβες μέσα
αρτηρίες, νευρώνες
ένα δέντρο τριχοειδές αγγείο
μεριστεματικό

η κεντρική σου ρίζα χάνεται
σε ουρανούς απέραντους
την καταρριχώμαι
ή άνω της βυθίζομαι
δάδα των αιώνων
ενός Αδάμ Κάδμον
του Ιεσσαί του Δαυίδ
του Σατανήλ
και του Μωϋσή
πάνω στο Όρος Σινάι
δέντρο του Βούδα
της Τιλόπας
δέντρο ζεν
ή ταντρικό
δέντρο της Κάλι
πάνω χορεύει στα κρανία
δέντρο ηφαιστιακό
του Άσταροθ
της Λίλιθ
της Ιστάρ και της Ασάρτης
δέντρο που διατρέφει
βρύα και λειχήνες
μούχλα που μαζεύει
δέντρο των μανιταριών
μητέρα ορχιδέων
και του ιξού
δέντρο των Δρυάδων
και των Δρυίδων
εκεί όπου η αράχνη υφαίνει
και οι κόρακες φωλιάζουν
κι η νυχτερίδα τυφλά πετά
και παραφυλάνε μικρά γεράκια
δέντρο με ζωές πολλές
δέντρο της συνείδησης
ζωογόνο
της γλώσσας δέντρο
ονοματοδότης
ιστοριών αφηγητής
και της Ιστορίας
και μεταμορφώσεων

αβαθές δέντρο
αθάνατο δέντρο
δέντρο των συντρόφων
των όσων αναπνέω
ασκάλιστο δέντρο
ανήμερο
αλησμόνητο
μας υπερβαίνεις όλους
δέντρο ελευθερίας
της αγάπης δέντρο
και της δικαιοσύνης
ένα ουράνιο τόξο ανθρώπινο
συνέχεια ανθίζεις.

(μετάφραση: Πασχάλης Νικολάου)